

NYHETSREV *INDIEN*

utgivet av *Indienspecialisten EMPATUM*
Engelbrektskatan 39, 114 32 STOCKHOLM Postgiro: 460 75 60-2
Tel: 08 411 04 08. E-post: empatum@comhem.se
Redaktör och ansvarig utgivare: David Ståhl
Hemsida: <http://www.empatum.se>

Nr 2 2005

Utkommer 5 gånger per år
Elfte årgången

Gensvar:

SAS INGEN SVARTSJUK POJKE!

I artikeln "Turism till Indien" i förra numret skrev vi bl.a.

"Flera flygbolag är intresserade av att flyga från Skandinavien (i ett fall från Skavsta) till Indien, men SAS och svenska regeringen sätter stopp. Visserligen flyger inte SAS till Indien och tänker inte göra det heller, men ingen annan skall få göra det! SAS beter sig som en pojke som gjort slut med sin flickvän för att sedan bli svartsjuk när hon får sällskap med någon annan."

Detta har fått Anna Gillström på SAS' luftfartspolitiska avdelning att reagera:

- Flygrättigheterna innehas inte av flygbolagen, utan av regeringarna. I Skandinavien har vi en gemensam skandinavisk luftfartspolitik. Om ett flygbolag vill trafikera sträckan Sverige - Indien så måste de tre skandinaviska regeringarna samtycka. Regeringarna kan sedan utse ett flygbolag som får trafikera sträckan i fråga. Förut var det vanligt att detta flygbolag var det nationella ("national carrier") men nu börjar de europeiska regeringarna träffa avtal som innebär att flera flygbolag får flyga mellan det egna landet och Indien.

- Men, frågar nu Nyhetsbrevet, om ett nytt flygbolag vill trafikera sträckan Sverige - Indien och ber de tre skandinaviska regeringarna om lov, kan inte SAS då kontakta regeringarna och be dem förhindra detta?

- Nej, det tror jag inte att vi kan. Regeringarna skulle knappast lyssna på oss. Tvärtom, tror jag att de skandinaviska regeringarna skulle välkomna en liberalisering av luftfartsavtalen med Indien som skulle möjliggöra att fler skandinaviska flygbolag skulle kunna flyga mellan t. ex. Sverige och Indien. Det är hittills den indiska regeringen som har varit mycket restriktiv och krävt begränsningar i avtalen.

Men **indiska ambassaden** håller inte riktigt med om detta: De påpekar i en kommentar att det är fullt möjligt att inkludera flera destinationer och flygbolag då man förhandlar om luftfartsavtalen, och att indiska regeringen numera följer en "open sky policy", dvs frihet för vem som helst att trafikera.

Flygförbindelser:

ÄNTLIGEN FLYG TILL SÖDRA INDIEN!

Den minnes gode läsaren erinrar sig att Nyhetsbrevet ofta har ondgjort sig över de eländiga flygförbindelserna från Europa till Södra Indien. Ett slag bedrev vi en kampanj för att SAS skulle flyga till Bangalore. Men icke! I stället slutade man flyga till Delhi!

Nu har emellertid **Lufthansa** börjat flyga inte bara till Bangalore utan även till Hyderabad direkt från Frankfurt. Frankfurt - Bangalore trafikeras 5 gånger i veckan, Hyderabad 3 gånger, Madras 7 gånger. Därtill kommer Delhi 8 gånger och Mumbai 7 gånger i veckan.

Nyhetsbrevets redaktör har för första gången flugit till Bangalore. En sådan skillnad mot att behöva tillbringa en halv natt på flygplatsen i Mumbai. Bangalores flygplats är liten, både ankomst- och avgångshallarna kan upplevas som lite trånga, men nu skall man äntligen sätta igång med att bygga en ny och större flygplats. Lufthansa funderar på att även flyga till Kolkata. Nyhetsbrevet har ett eget förslag: Flyg till Trivandrum eller till Kochi, Kerala, där man just har färdigställt en ny flygplats.

LYCKAT SEMINARIUM

Sweden-India Business Council fortsätter oförtrutet att anordna seminarier runt om i Sverige. Nu senast 22 februari i Göteborg anordnade man seminariet "Indien - nästa stora marknad!" inför ett fullsatt hus. Sju talare delade med sig av sina åsikter och erfarenheter. Höjdpunkten var kanske Christina Hillforths framställning av Eka Chemicals aktiviteter i Indien. Hon höll ett personligt och engagerat föredrag. Seminariet invigdes av Indiens nya ambassadör, Ms Deepa Gopalan Wadhwa, som därmed gjorde sitt första offentliga framträdande i Sverige. Seminariet sponsrades av Lufthansa.

Den som vill ha mer information om Swedish-India Business Council kan titta på deras hemsida

<http://www.sibc.se>

Än är det inte för sent:

BISTÅ OFFREN I TAMIL NADU!

Svensk-Indiska Föreningen samlar in pengar till förmån för dem som drabbats av flodvågen. De insamlade medlen kommer att skickas direkt till SOS Barnbyar i Tamil Nadu. SOS Barnbyar har varit på plats länge i Indien och Tamil Nadu, de utför ett effektivt arbete med att ta hand om barn som förlorat sina föräldrar. De planerar nu att öppna ett nytt barnhem för de tsunamidrabbade barnen. Vi har blivit rekommenderade att stödja SOS Barnbyar av Sveriges konsul i Chennai, Stina Vasu.

Skänk ett bidrag till Svensk-Indiska Föreningens postgiro 35 57 39 - 4, skriv "Flodvåg" som referens.

Detta Nyhetsbrev går ut i 1.085 ex med snigelpost och 1.096 ex med e-post. Summa 2.181 ex.

TENDENSIÖST OM INDIEN I SKOLBÖCKER - 2

Vad står det om Indien i våra skolböcker? Nyhetsbrevet fortsätter den granskning som inleddes i förra numret.

Det är bara ett fåtal förlag som ägnar sig åt utgivning av skolböcker: Natur och Kultur, Bonnier Läromedel samt Liber. Numera gäller inga särskilda regler för skolböcker, och det finns inte längre någon instans som utsätter dem för speciell granskning. Detta är t.o.m. förbjudet inom EU. Regeringen och Utbildningsdepartementet kan inte påverka skolornas val av skolböcker. Detta sköts antingen av kommunerna eller av de individuella skolorna. Det lönar sig alltså inte att, som Swedish-Indian Association och även Indiska Ambassaden har försökt göra, kontakta regeringen för att klaga. Det enda som återstår är att kontakta bokförlagen samt att bilda opinion i största allmänhet.

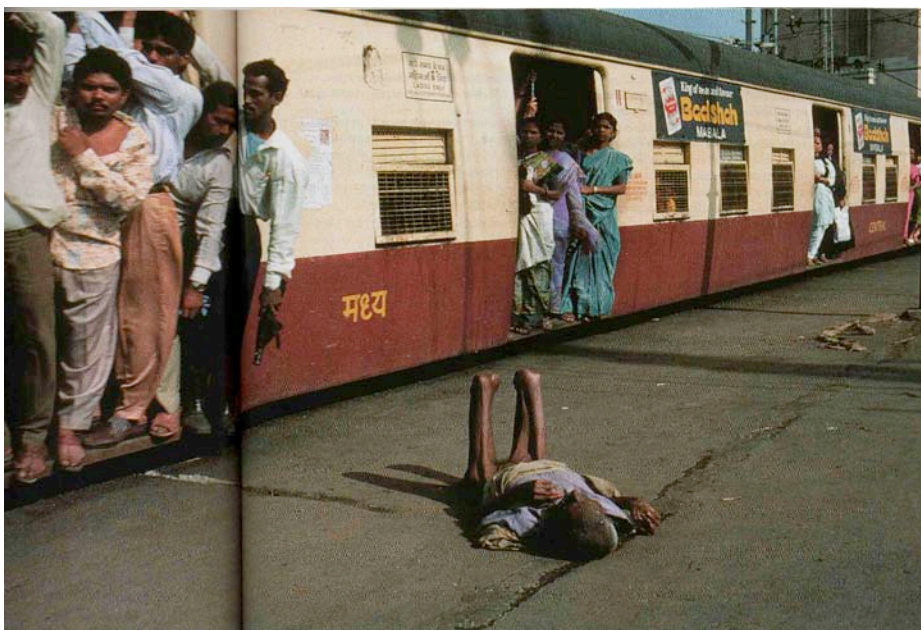
Enligt samstämmiga uppgifter är Natur och Kulturs religionsböcker de mest fördomsfulla när det gäller Indien. Därför fortsätter vi den granskning som inleddes i förra numret av Nyhetsbrevet.

I huvudsak innehåller de sex böckerna vi har granskat två typer av felaktigheter: Dels sådana som beror på okunnighet

och bristande kontroll av fakta, som t.ex. att kalla de oberörbara för "kastlösa", att blanda ihop shudras och daliter, föreställningen att folk inte vågar schasa bort kor när de står i vägen eftersom de är heliga och liknande (alla nämnda i förra Nyhetsbrevet). Till detta kan kanske räknas en fantasifull teori som presenteras i "Religionskunskap för Gymnasiet, Kurs B", Natur o Kultur 2003, sid 122: "T.ex. kan människor med tekniska yrken räknas till krigarståndet, eftersom vapentechnologi var ett av de första områden som moderna ingenjörer ägnade sig åt" (sid 122). Det vore intressant att veta vad det finns för belägg för detta.

Vidare står det att det inte finns någon stark kritik i Indien mot kastsystemet (sid 123). Alla som följer med debatten i Indien torde kunna vittna om motsatsen.

Den andra typen av felaktigheter är sådana som orsakas av en direkt negativ attityd till indisk kultur i allmänhet och hinduismen i synnerhet. Ett exempel på detta är bilden av mannen på järnvägsperrongen som nämndes i förra

Bildtext: "Indien är ett land med stora sociala och ekonomiska klyftor. Till en del förstärks de av religionen". Ur Religionskunskap för Gymnasiet, Kurs B, Natur o Kultur 2003.

Fattigdomen i Pakistan och Bangladesh ser likadan ut som i Indien. Kan man tänka sig motsvarande bild från dessa länder med en text som säger att Islam förstärker de sociala klyftorna?

numret och som återges här nedan.

Frågan inställer sig: är böckerna lika kritiska mot företeelser i andra, icke-hinduiska, länder? Vi har tittat i **Religion och liv 9, Lärobok**, som är den bok som är mest negativ mot Indien.

I kapitlet om Islam, står på sid 270 "På Muhammeds tid var det vanligt att man hade slavar. Koranen uppmanar muslimerna att frige dem." Lite längre fram i texten påpekas att man i många muslimska länder noga tillämpar Koranens regler. Ingenting sägs om att slaveri är en gammal tradition bland muslimerna och att denna tradition fortfarande finns i bl.a. Mauritien, Tchad, Niger och Sudan. I ett BBC-reportage nyligen fastslogs att åtta procent av befolkningen i Niger är svarta slavar som ägs av arabiska nomader! I Economist (Mars 12-18, 2005 sid 6) finns en notis om att Nigers regering gått back på ett tidigare löfte om att befria landets slavar. De muslimska araberna var de som först använde bortrövade svarta afrikaner som slavar, och hela idén om att föra svarta afrikaner till USA som slavar kommer härför. Inget av detta nämns i boken - snarare tvärtom, man försöker påskina att muslimerna är emot slaveri.

"Koranen har också detaljerade bestämmelser om äktenskap, skilsmässa..." (Sid 271). Boken är påfallande försagd då det gäller kvinnor inom Islam. Om omskärelse står det "I vissa delar av den muslimska världen omskärs också flickorna. // Den utförs när flickorna kommer upp i tonåren. Operationen innebär att klitoris skärs bort, ibland också delar av blygdläpparna. Seden fanns redan före Muhammeds tid och har inte något stöd i Koranen. I flera muslimska länder försöker man numera få människor att sluta med denna grymma sed." Man måste vara mycket uppmärksam för att märka det som författaren glider förbi, nämligen orden *flera* och *försöker*. Här finns ingen skildring av typen "Du är flicka i ett muslimskt land. Dagen då du skall omskäras närmar sig..." I övninguppgifterna efter kapitlet finns frågan nr 11: "Är kvinnan förtryckt inom islam?", men inga frågor av typen "Tror du flickorna vill få klitoris bortskuren?"

På sid 281 finns ett foto från ett bröllop i Oman, med ett brudpar och andra människor i färggranna kläder. Kvinnorna har huvudena täckta. Ingenting står om

forts nästa sida

Reseintryck:

BÄTTRE OCH BÄTTRE...

Nyhetsbrevets redaktör har redan gjort inte mindre än två resor i Indien i år. Den första gick till Bangalore med omnejd samt Coorg (Kodagu), kaffedistriktet i sydvästra Karnataka. Den andra gick till Delhi och Rajasthan.

Visst märker man att det går framåt i Indien. I Bangalore har tiggarna på Commercial Street försvunnit. Gatorna är jämnare och renare. Vägen mellan Bangalore och Mysore håller på att breddas så att den blir fyrfilig. Betalvägen mellan Delhi och Jaipur har minskat resti-

den avsevärt. Det finns också fler och finare affärer, och framför allt är kvaliteten på varorna nu ofta lika bra som i Sverige. Det finns också fler och renare restauranger. Man jagar inte alls "foreign" produkter längre. Inte heller jagar man utländsk valuta. Numera fungerar rupien överallt på hotell, resebyråer, vid köp av flygbiljetter och liknande.

Även på landsbygden verkar det gå framåt. Man ser fler traktorer och färre oxkärror. Faktum är att oxkärror håller på att bli sällsynta, åtminstone i Karnata-

ka och Rajasthan. Tidskriften India Today rapporterade nyligen att flera stora industrihus nu har börjat investera i jordbruket. Jordbruksproduktion och befolkningen som sysslar med den utgör ett stort potentiellt affärsområde.

Innebär detta att indiernas självförtroende har ökat? Ja, utan tvekan. Det råder - i motsats till i Europa - en utvecklingsoptimism i Indien.

...FAST BLÅA ÖGON ÄR BÄTTRE ÄN BRUNA

Det senaste stjärnskottet på den indiska filmhimlen är den vackra, knappt 30-åriga skådespelerskan **Aishwariya Rai**. Hon kommer från Mangalore på Karnatakas kust. Hon förekommer i de flesta nya filmer samt nästan överallt i reklamfilmer och reklamfoton. Där återges hon med blåa ögon och brunt hår. I verkligheten har hon ljusbruna ögon och (åtminstone nästan) svart hår.

Hennes agenter verkar göra allt för att hon skall se så europeisk ut som möjligt, vilket är synd. De stickande, uppenbart konstgjorda, blåa ögonen passar henne inte alls. I en ovanligt töntig intervju med den amerikanske TV-fåntratten David Letterman var hon uppstajlad i skinnjacka, samt hade lärt sig att nicka med huvudet och säga "ahum" på det där typiskt amerikanska sättet.

Tydligen har indierna fortfarande en bit kvar när det gäller sin stolthet.

forts "Skolböcker"

ifall bröllopet är arrangerat eller inte eller om parterna överhuvudtaget känner varandra. Frågeställningen tycks inte existera: arrangerade äktenskap finns bara i Indien!

Beställ den fullständiga granskningen!

Nyhetsbrevets fullständiga granskning av skolböckerna i fråga, med alla relevanta fotografier, kan beställas separat via e-post, eller laddas ner från Empatums hemsida <http://www.empatum.se>. Den består av 6 A4-sidor och utgör i förminskad version 532 K.

Den kan också beställas via vanlig post mot insättning av 15 kr på Empatums postgiro. OBS att bilderna då är svartvita!

I nästa nummer av Nyhetsbrevet hoppas vi få bokförlaget Natur och Kulturs synpunkter på vår granskning.

Bokrecension:

GAMMALDAGS OM INDIEN

Zac O'Yeah: Guru! En resa i Underlandet. Ordfront, Stockholm 2004. ISBN 91-7324-874-6.

Zac O'Yeah är en välkänd Indienexpert i Sverige. Han har skrivit flera böcker och ännu flera artiklar om Indien, bl.a. i tidskrifterna Vagabond och Sydasiens. Därför är det lite överraskande att han uppträder som en förstagångsturist i Indien, där han går på enkla turistbluffar, blir magsjuk, bor på ruffiga hotell m.m. Boken är i grunden en reseskildring men innehåller även mycket annat. Dock upptas ganska mycket utrymme av den klassiska Indienreseskildringen: skrangliga taxibilar, överfulla bussar, långsamma tåg och folk som försöker lura honom (och ibland lyckas). Han besöker olika ashrams och gurus men de flesta imponerar inte på honom. Det finns även redogörelser för Maharishi Mahesh Yogi (han med Transcendental Meditation) och dennes äventyr med Beatles samt för Sai Baba och hur denna har blivit (nästan) avslöjad av vanliga cirkustrollkarlar.

Allt detta är roligt att läsa, och visst känner man igen mycket. Men det känns lite gammaldags. Boken kommer helt enkelt 30 år för sent. Numera vet väl alla som intresserar sig för Indien alla dessa saker. Det är uttjatat och bidrar bara till att befästa den gamla fattigdoms- och "allting-är-så-konstigt"-bilden av Indien. En bild som man numera gärna vill komma ifrån.

Författaren ägnar mycket energi åt att besöka olika ashrams och träffa gurus, de flesta har blivit mer eller mindre "dollariserade". På ett ställe nämner han att indiska kulturdepartementet har uppgett att den numera finns endast 300 gurus som undervisar i Vedaskrifterna på det traditionella sättet. Författaren besöker inte en enda av dessa. Det är verkligen synd, ty det hade verkligen varit intressant.

På ett ställe buntar han ihop alla New Age-hippies och deras gurus med Lama Anagarika Govinda vilket är direkt felaktigt. Anagarika Govinda har varit seriös buddhist ända sedan 1930-talet. På ett annat ställe skriver han att Jan Myrdal har bott länge i Indien, vilket också är fel. Han upprepar det vanliga påståendet att teosofins grundare, Madame Blavatsky, brännmärktes av engelska Society for Psychic Research som bedragare. Det är visserligen sant, men sällskapet fick senare ta tillbaka brännmärkningsen, vilket inte nämns i boken.

Men trots detta är boken läsvärd, åtminstone för dem som i likhet med Nyhetsbrevets redaktör kan göra en nostalgitripp under läsningen (30 år för sent, var det ja!). Den innehåller också en del guldkorn, som t.ex. intervjun med "rationalisten" Dr. Narasinghaiah som är en av Sai Babas främsta kritiker.

ÄVEN FÖRÄNDRADE E-POSTADRESSER MÅSTE ANMÄLAS!

Snäll svensk hjälper olycklig indier:

NEJ, NEJ, INTE NU IGEN!

Vi har i ett tidigare Nyhetsbrev (4/2002) tagit upp fenomenet om snälla svenskar som vill hjälpa en indier, som av olika anledningar råkar illa ut. I samtliga fall går hjälpen ut på att indiern skall tas till Sverige.

Nyhetsbrevets redaktör gillar inte att bli rådfrågad i dessa fall, eftersom det nästan alltid slutar med att de snälla svenskarna blir arga på redaktören. Detta därför att han inte säger det som de snälla svenskarna vill höra.

Dessa fall inträffar ungefär tre gånger per år, och de är förvånansvärt lika. Den snälla svensken är i samtliga fall en kvinna, den olyckliga indiern är i samtliga fall en yngre man (yngre än kvinnan).

Numera ger redaktören inga råd per telefon i dessa fall, däremot skickar han gärna den tidigare artikeln ur Nyhetsbrevet.

För flera år sedan hade vi ett fall som var annorlunda. En äldre svensk dam hade lärt känna en relativt fattig familj i Goa. Vid ett av damens besök meddelade familjen att deras dotter hade en allvarlig sjukdom som måste opereras, men att de saknade pengar till operationen. Den äldre damen tog med sig flickan till ett privatsjukhus i Indien och fick diagnosen bekräftad samt prisuppgift på operationen.

Familjen hade tänkt sig att damen skulle ge pengarna till dem, men därav blev intet. Damen kom överens med sjukhuset om att betala direkt från Sverige mot faktura - och detta först då en av damen utsedd, oberoende, läkare hade intygat att operationen utförts! Familjen var inte alls glad över detta. Men, sade damen, så dum är jag inte att jag ger pengarna till dem. Jag har lovat att finansiera operationen, jag har inte lovat att ge familjen pengar, och det tänker jag inte heller göra.

Sagt och gjort, operationen genomfördes, läkaren kollade och sjukhuset skickade faktura till Sverige. Tänk om all u-hjälp (privat och offentlig) gick till på det sättet!

När damen skulle betala fakturan krånglade SE-Banken, vilket gav upphov till artikeln "Skicka pengar till Indien: Urdåliga banker!" i Nyhetsbrev nr 3/1997.

"TAKE THE VOLVO"!

"Take the Volvo" har nu blivit ett uttryck i södra Indien. Där ser man ganska ofta Volvobussar köra omkring. De har blivit kända för sin kvalitet och framför allt för sin komfort för passagerarna. Bussarna är tydligt märkta med "Volvo" i metallbokstäver framtill på sidorna, samt det klassiska snedstrecket över kylargallret. Volvobussarna har blivit så populära att det har börjat dyka upp falska Volvobussar, d.v.s. indiska bussar på vilka man klistrat fast "Volvo" i metallbokstäver på sidorna. Däremot saknar de snedstrecket.

Däremot går det trögare för lastbilarna, de upplevs som dyra. Visserligen går de snabbare och förarhytten är luftkonditionerad. Men vem intresserar sig för det? När du får en vara hemkörd, frågar du då efter hur lastbilen är som den kom med?

TILL E-POSTMOTTAGARNA

En sida med allomfattande **nyheter** från Indien och även från andra asiatiska länder. Bra innehåll men tråkig design.

<http://www.samachar.com>

Den **bästa nyhetssidan** är nog ändå dagstidningen The Hindus. Den har också länkar till andra tidskrifter.

<http://www.hindu.com>

Intresserad av **Rajasthan** och rajputer? Då finns det en speciell sida för dig. Har ett något mysigt innehåll, bl.a. kan man se vilka rajputer som finns inom polisen, men också krigshjältar från 2:a världskriget, Kinakriget 1962, Kargilkriget m.m.. Under "miscellaneous" finns en länk till Marwari-hästar.

<http://www.rajputsamaj.net>

SVENSK-INDISKA FÖRENINGEN

hade sitt årsmöte den 22 mars. Förutom ordinarie förhandlingar höll man även en välkomstmiddag för Indiens nya ambassadör, Ms Deepa Gopalan Wadhwa .

Föreningens medlemsantal ökar stadigt, och föreningen får dagligen frågor om Indien av alla de slag.

Kommande aktiviteter är bl.a. ett möte med journalisterna på tidskriften Affärsvärlden (den 25 april), som ju har rest i Indien och har haft ett temanummer om landet. Eventuellt kommer man även att anordna ett diskussionsmöte om Indien-bilden i svenska skolböcker.

Bli medlem i Svensk-Indiska Föreningen! Sker enklast genom inbetalning av medlemsavgiften på postgiro 35 57 39-4. Medlemsavgift 150 kr, familj 170 kr, student 100 kr. Uppge även e-postadress på talongen!

INDIEN

**historisk översikt
det moderna Indien
hinduismen
kastsystemet
livsattityder, etikettsregler**

av Indienkännaren
David Ståhl

Häfte, v + 115 sidor med kartor.
Stockholm 2003.
ISBN 91-631-3797-6
Pris: 170 kr inkl moms och porto.

Beställes enklast genom
insättning på pg 460 75 60-2.

Bokförlaget EMPATUM
Tel 08-411 04 08

Om **theravada-buddhismen** handlar nedanstående adress. Den går till Buddhist Publication Society på Sri (BPS) Lanka. BPS ger ut en mängd böcker och pamfletter om buddhismen, och har vissa missionerade ambitioner.

<http://www.bps.lk>

I förra numret angav vi en felaktig adress.